

**Фазилати рузи ошуро ва соли нав ва
муҳосабати нафс**

[Тоҷики – Tajiki – طاجيکيۃ]

Қисми илмии дори ал-Қосим

Тарҷумай : Абдуссатори Ҳақназар

2009 – 1430

islamhouse.com

فضل يوم عاشوراء ويليله العام الجديد ومحاسبة النفس

« باللغة الطاجيكية »

القسم العلمي بدار القاسم

ترجمة: عبد الستار حقنظر

2009 - 1430

islamhouse.com

Фазилати рузи ошуро ва соли нав ва муҳосабати нафс

Ҳамду сано Худованди бузургро, ва дуруду салом ба
Пайғамбараш, ва бар олу асҳобаш.

Аммо баъд:

Худованди бузург дар китоби покаш мефармояд:

﴿وَأَتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا﴾

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ إبراهيم: ٣٤

**Яъне: "Ва шуморо аз ҳарчи хостед дод, ва агар
неъматҳои Худоро бишуморед онро натонед ихота
карда, ҳар ойна инсон ситамгор ва носипос аст"**

Аз беҳтарин неъматҳое, ки Худованд барой бандагонаш дода
аст ин аст, ки рузҳои бузург ва пурфайзу баракатро
барояшон пай дар пай оварда аст. То инки бандагонаш аз
ачру савоби ин рузҳо баҳраманд шаванд.

Чун мавсими ҳаҷ ба поён расид баъд аз он Худованд дигар
моҳи бузургро миёрад "Муҳаррам" ки онро пайғамбари
Худо ба номи "Шаҳрул Лоҳи Алмуҳаррам" номида аст, дар
ҳадиси шариф омада аст ки онро имом Муслим ривоят
мекунад:

{ أفضل الصيام بعد شهر رمضان شهر الله الذي تدعونه المحرم،
وأفضل الصلاة بعد الفريضة قيام الليل }

Яъне: **"Беҳтарини рузадори баъд аз рузадории моҳи рамазон
рузаи "Шаҳрул Лоҳ"(Моҳи Худованд) ки онро ба номи**

Муҳаррам ёд мекунад мебошад, ва беҳтарин намоз баъд аз намози фариза намози шаб аст"

Пас мебинем ки пайғамбари Худо моҳи муҳаррамро ба "Шаҳрул Лоҳ" (Моҳи Худованд) номид ки ин далолат ба шараф ва бузургии ин моҳ мекунад.

Имом Ҳасани басри мегуяд: "Худованд шуруъ кардааст солро ба моҳи ҳаром ва ба поён расонидааст солро ба моҳи ҳаром "яъне моҳи муҳаррам" ки ин моҳ дар назди Худованд беҳтарини моҳҳои сол баъд аз моҳи шарифи рамазон мебошад, чун дар ин моҳ "муҳаррам" ҳодисаи базурге воқеъ шуда аст ки Худованд дар он ҳақро бар ботил пируз гардорнид ба наҷот додани Мусо (Ъ) бо қавмаш ва ғарқ кардани Фиръавн бо қавмаш".

Яъне: Худованд дар яке аз рузҳои моҳи муҳаррам ҳазрати Мусо (Ъ)-ро бо қавмаш аз Фиръавн наҷот дод, ва дар ҳамонруз Фиръавнро бо қавмаш ғарқ намуд, ва он руз рузи "даҳуми муҳаррам" буд, ки баноми рузи "ошуро" номида мешавад.

Фазилат ва бузургии рузи ошуро ва руза гирифтани он

Ҳадисҳои зиёде дар баёни фазилат ва руза гирифтани рузи ошуро аз Пайғамбари Худо ривоят шуда аст, ки баъзе аз онҳоро батаври мисол зикр хоҳем кард,

Дар саҳиҳайн (Саҳиҳул Бухори ва Саҳиҳул Муслим) аз ибни Аббос ривоят шуда аст ки аз у дар бораи рузи ошуро пурсиданд, пас гуфт: *"Ман надидам Пайғамбари Худоро ки ягон рузро аз рузи ошуро беҳтар донад, ва инчунин ягон моҳро аз моҳи рамазон беҳтар намедонист"* пас чуноне, ки зикр кардем рузи ошуро дар назди Худованд бисёр рузи бурузг аст, ва Пайғамбари Худо Мусо (Ъ) ин рузро барой

бузургияш руза мегирифт, ва инчунин аҳли китоб ин рузро руза мегирифтанд, ва араби қурайшҳам дар замони чоҳилият ин рузро руза мегирифтанд, ва Муҳаммад (с) ҳангоме, ки дар Макка буд ин рузро руза мегирифт, аммо мардумро ба руза гирифтани амр намекард, аммо вақто, ки ба Мадинаи Мунаввара омад ва дид ки аҳли китоб ин рузро руза мегиранд пас он рузро руза гирифт ва мардумро ба руза гирифтани амр кард, чуноне дар саҳиҳайн (Саҳиҳул Бухори ва Саҳиҳул Муслим) омада аз ибни Аббос ривоят аст ки гуфт: Пайғамбари Худо ба Мадина омад ва дид ки Яҳудиҳо ин рузи ошуроро руза мегиранд, пас Расули Худо аз онҳо пурсид **"Ба хотир чи ин рузро руза мегирад?"** онҳо гуфтанд: Ин рузи бузурге аст ки Худованд дар ин руз Мусо (ъ)-ро начот дод, ва Фиръавнро бо қавмаш ғарқ кард ва Мусо (ъ) ин рузро барой бачо овардани шукри Худо руза мегирифт, пас Пайғамбари Худо гуфт:

{ فنحن أحق وأولى بموسى منكم }

Яъне: **"Пас мо аз шумо ҳам мустаҳиқтар ва авлотар ҳастем ба Мусо"** сипас Пайғамбари Худо ин рузро руза гирифт ва мардумро ба руза гирифтани амр кард.

Ва ҳангоме, ки руза гирифтани моҳи рамазон аз ҷониби Худованд фарз гардид Пайғамбари Худо амри руза гирифтани рузи ошуроро тарк кард пас ҳар каски мехост ин рузро руза мегирифт ва ҳарки намехосҳам намегирифт, яъне: Руза гирифтани мустаҳаб шуд.

Чуноне дар ҳадиси шариф омада аст ки Пайғамбари Худо фармуд:

{ هذا يوم عاشوراء ولم يكتب الله عليكم صيامه وأنا صائم، فمن شاء فليصم ومن شاء فليفطر }

Яъне: *"Ин рузи ошуро аст ки Худованд руза гирифтанаширо ба шумо фарз нагардонида аст, ва ман дар ин руз рузадор ҳастам, пас касе бихоҳад ин рузро руза бигирад ва касе намехоҳад ифтор кунад".* Ин ҳадис далолат ба мустаҳаб будани рузаи ошуро мекунад.

Ва дигар фазилати моҳи муҳаррам ин аст ки касе рузи ошуро руза бигирад Худованд як сола гуноҳони гузашташиро мебахшад, чуноне дар саҳиҳ Муслим аз Аби Қатода ривоят аст ки марде Пайғамбари Худоро аз руза гирифтани ошуро пурсид, пас Пайғамбари Худо фармуд:

{ أحسب على الله أن يكفر السنة التي قبله }.

Маъно : *"Аз Худоҳванд умед дорам ки як сола гуноҳи гузаштаро мебахшад".*

Ва Пайғамбари Худо дар охири умрашон ният карданд ки дигар рузи ошуроро танҳо руза нагиранд балки рузи дигареро бо у пайванд кунанд то мухолафати бо аҳли китоб шавад.

Дар як ҳадис омада аст ки вақто, ки Пайғамбари Худо рузи ошуроро руза гирифт асҳоби киром ба у гуфтанд: Ин рузе аст ки Яҳудиҳо дар он руза мегиранд, пас Пайғамбари Худо барояшон гуфт: *"Агар соли оянда омад рузи нухумро бо ҳамрояш руза мегирем (яъне рузи нухумро бо рузи даҳум боҳам руза мегирем то мухолафати бо аҳли китоб шавад)".*

Ибни Қайим дар китоби Зодулмиод мегуяд: **"руза гирифтани ошуро се мартаба дорад:**

Мартабаи аввал: Беҳтараш ин аст ки як руз пеш ва як руз баъди ошуроро бо ҳам пай дар пай руза гирифта шавад.

Мартабай дувум: Ва баъд аз он хубтар ин аст ки як руз пеш (рузи нуҳумро) бо рузи ошуро бо ҳам руза гирифта шавад. Мартабай сеюм: Руза гирифтани рузи ошуро танҳо".

Баъзе бидъатҳое ки (навовариҳое ки) дар рузи Ошуро аз ҷониби мардум анҷом дода мешавад

Бародарон ва хоҳарони аҳли ислом ҳар касеки даъвои мусалмони мекунад дуруст нест барой вай анҷом додани коре, ки Пайғамбари Худо (с) онро анҷом надода бошад, ва аз ҷумла бидъатҳое ки дар рузи Ошуро аз ҷониби баъзе мардум анҷом дода мешавад, монанди: Сурма кашидан, ва инчунин ғусл кардан, ва тайёр кардани таъоми хос барой рузи ошуро, дар борай ҳамаи ин корҳо ҳадисҳои заъиф ва беасл аз номи Пайғамбари Худо (с) ривоят шуда аст, ва барой мо лозим аст ки аз ин корҳо дар рузи Ошуро худдори кунем то гирифтори гуноҳи бидъат нашавем.

Ва дигар бидъатҳое аст ки мардум онҳоро дар рузи Ошуро анҷом медиҳанд, монанди: махсус кардани рузи Ошуроро бо дуъоҳои хос, ва инчунин баъзе дуъоҳое ки онҳоро ба номи дуъои рузи Ошуро меноманд, ва ончизеро ки Рофизиён дар ин руз анҷом медиҳанд ягон асле дар дини ислом надорад, ва инчунин аз бидъатҳои бузурге ки дар ин руз анҷом дода мешавад, монанди ҳамчун ид пешвоз гирифтани аввали соли хичри ва тақсим кардани ҳадияҳо дар ин руз, ва ҳамчун ид пешвоз гирифтани он ҳар сол.

Соли нав ва муҳосабати нафс

Барой ҳар як мусалмон лозим аст ки дар аввали ҳар соли нав андаке тавақуф карда нафси худро муҳосаба кунад ки дар тули соли гузашта чи корҳои бад ва берун аз шариятро анҷом дод, ва кушиш кунад ки аз саршавии соли нав ин корҳои бадро тарк карда ва худро машғул ба корҳое ки дар

он ризогии Худо ва Расулаш аст гардонад. Худованд мефармояд:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ

لِغَدٍ ﴾ [الحشر: ١٨].

Яъне: *"Эй мусалмонон аз Худо битарсед ва бояд ҳар шахс тааммул кунад ки чи чизеро барой фардо" рузи қиёмат" пеш фиристода аст "*

Ибни Касир дар тафсири ин оят мегуяд: "Муҳосаба кунед бо нафсҳои худ пеш аз инки бо шумо муҳосаба карда шавад, ва бубинед ки чи чиз таёр кардаед, барой рузе ки бар мегардед дар он басуӣ парвардигоратон"

Ва ибни Қайими Чавзи чигуна муҳосабати нафсро бо беҳтарин тариқа баён карда аст ки мегуяд: Аввалан инсон нафси худро барой итоат аз фарзҳо муҳосаба кунад, пас агар дид ки ягон нуқсоне дар фароиз дорад онро пура кунад ё бар қазо доштани он ва ё ба ислоҳ шудан дар оянда, ва баъд аз он нафси худро муҳосаба кунад аз манҳиёт "корҳое ки дини ислом моро азон манъ карда аст" пас агар дид ки чизе аз он корхоро анҷом медиҳад худро аз он халос кунад ба тавба кардан аз он гуноҳо ва инчунин бо талаби мағфират чустан аз Худованд, ва инчунин муҳосаба кунад нафси худро барой ғафлат то ин ки аз ончизе ки Худованд онро барой он халқ карда аст ғофил нашавад ки албатта он ибодати Худой якто мебошад.

Пас бародарон ва хоҳарони аҳли ислом аз рузи аввали соли нав ба суӣ парвардигори худ баргашта ва аз у талаби мағфирати гуноҳон кунед, то ин ки соли нави худро ба амали солиҳ ва бо ризогии Худованд шуруъ кунем, ва бо касоне

худо наздик кунем ки моро ба ризоги Худованд наздик месозанд. Ва аз Худованд талаби дуъо мекунем ки соли навро барой хайри ислом ва мусалмонон гардонад, ва умрҳои моро дар тоату ибодаташ дароз гардонад, ва аз зикру ёди худаш ғофил насозад .Омин!